

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 8Cdo/144/2019                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2311208287                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 11.09.2019                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Branislav Král           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2019:2311208287.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. M., bývajúcej v Š. W. Č.. XXX, zastúpenej Mgr. Ondrejom Bartošovičom, advokátom so sídlom v Šali, Pázmaňa 2020/30, proti žalovanej Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, so sídlom v Prešove, Jána Hollého č. 14, IČO: 00 610 577, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária GOGA a spol., s. r. o., so sídlom v Košiciach, Kupeckého 4, IČO: 36 863 947, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5C 119/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co 182/2018 z 19. februára 2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 5C 119/2011-336 z 8. decembra 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 165 000 eur a vyslovil, že o trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci z výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že žaloba žalobkyne na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nebola dôvodná. Podľa súdu prvej inštancie žalobkyňa nepreukázala, že žalovaná svojím konaním, resp. nekonaním (v dôsledku či už úmyselného alebo nedbanlivostného porušenia povinností poskytnutia zdravotnej starostlivosti) spôsobila smrť alebo jej D.A. L., a preto žalobkyni ani nemohlo vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom sp. zn. 25Co 182/2018 z 19. februára 2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku. Odvolací súd v celom rozsahu zdieľal i právny záver súdu prvej inštancie vo veci, pričom sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia,

s poukazom na § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) konštatoval správnosť jeho dôvodov a odkázal na výstižné, správne, presvedčivé a v relevantnom vyčerpávajúce odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd doplnil, že hoci v konaní vyšlo najavo viacero pochybení, či nezrovnalostí zo strany žalovanej, resp. jej zamestnancov v čase krátkej cca 22 hodín trvajúcej hospitalizácie nebohej D. L. - matky žalobkyne (napríklad existencia dvoch prijímacích správ, vyúčtovanie lieku CERUCAL, hoci podľa správ mal byť podaný liek DEGAN, nejasnosti v datovaní zápisov, či použitých formulárov), ničím nebolo preukázané, že niektoré z preukázaných pochybení mali za následok smrť nebohej a teda, že by bolo v príčinnej súvislosti s jej úmrtím. Doplnil, že pochybenie žalovanej vedúce k úmrtiu nebohej nebolo preukázané ani v už skončenom konaní Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ani v trestnom konaní iniciovanom žalobkyňou a ani v konaní pred Okresným súdom Galanta vedeným pod sp. zn. 23C 176/2010, aj napriek vykonanému znaleckému dokazovaniu. Ďalej uviedol, že ak nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinností žalovanej a smrťou matky žalobkyne, nebolo preukázané, že úmrtie matky žalobkyne bolo neprirodzené, spôsobené žalovanou následkom porušenia jej povinností, a teda nemohlo dôjsť v dôsledku úmrtia matky ani k neoprávnenému zásahu žalovanej do práv na ochranu osobnosti žalobkyne, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie a navrhla ho spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť, „inštruovať“ súdy nižších stupňov aby žalovanej uložili povinnosť zaplatiť žalobkyňi do 3 dní od prevzatia rozsudku náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 165.000 eur, žalovanej nepriznať nárok na náhradu trov konania a zároveň uložiť jej povinnosť zaplatiť súdne trovy a trovy právneho zastúpenia; eventuálne navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s nariadením zmeny rozhodovania v tejto veci inému senátu. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z „§ 420 e/ C. s. p. a § 420 f/ C. s. p.“. Námitka žalobkyne smerovala k odňatiu práva na správne obsadený súd, ktorú dôvodila tým, že v predmetnom spore rozhodoval na odvolacom súde senát v rovnakom zložení ako v spore žalobkyne proti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 25C 264/2011. Námitka žalobkyne smerovala k porušeniu práva na spravodlivý proces spočívajúca v nesprávnom zhodnotení skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, v nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a v nevykonaní ňou navrhovaného dokazovania (nepredložení dochádzky oddelenia klinickej onkológie). Podľa názoru žalobkyne odvolací súd pochybil, keď vychádzal zo sporného vyšetrovacieho spisu, ktorý je predmetom samostatnej žaloby.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

7. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade

uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

9. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

10. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovoláním žalobkyňa napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda ide o rozhodnutie vo veci samej.

12. Dovolací súd posudzoval v prvom rade prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. e/ C. s. p., keď namietala vadu nesprávne obsadeného súdu.

13. V zmysle § 420 písm. e/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

14. V zmysle § 49 ods. 1 C. s. p. je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezáujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

15. V zmysle § 49 ods. 3 C. s. p., dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a jeho rozhodovacej činnosti.

16. Subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezáujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať "sine ira et studio", teda nezávisle a nestranne. ( 5 Cdo 140/2011).

17. Pokiaľ teda dovolateľka vyvodzovala vadu nesprávne obsadeného súdu z toho, že v predmetnom spore rozhodoval na odvolacom súde senát v rovnakom zložení ako v spore žalobkyne proti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 25C 264/2011, a preto rozhodol opätovne v neprospech žalobkyne, dovolací súd uvádza, dôvodmi na vylúčenie sudcu, v tomto prípade senátu, nie sú okolnosti spočívajúce v jeho procesnom postupe, či rozhodovacej činnosti. Skutočnosť, že senát odvolacieho súdu rozhodoval v rovnakom zložení ako v spore žalobkyne proti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 25C 264/2011, nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. e/ C. s. p., preto nie je námietka žalobkyne dôvodná.

18. Dovolací súd uvádza, že podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Trnave na rok 2018 časť II. súdny výkon, strana 12, je v postupe pri prideliovaní vecí náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov (elektronická podateľňa), v súlade s ust. § 49, 50 a 51 zák. č. 757/2004 Z.

z. o súdoch v znení noviel a z dôvodu zavedenia elektronickej podateľne v bode 1. uvedené, že „po prijatí návrhu zamestnanec elektronickej podateľne zapíše v súlade s požiadavkou programu podľa číselníka elektronickej podateľne a generátor vec prideli spôsobom náhodného výberu príslušnému senátu, ktorý v nej bude ďalej konať. Pridelovanie spisov sa vykonáva v súlade so „Všeobecnými zásadami a pravidlami zapisovania a prideľovania vecí platných na všetkých úsekoch Krajského súdu v Trnave pre rozvrh práce na rok 2018“, ktoré sú súčasťou tohto rozvrhu práce“. Teda v čase rozhodovania odvolacieho súdu (19. februára 2019) bolo zloženie obsadenia senátu 25 Co v súlade s Rozvrhom práce na rok 2018 a v súlade s § 51 ods. 1 uvedeného zákona, kedy vec na odvolací súd napadla.

19. Dovolací súd následne posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f/ C. s. p.

20. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

21. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

22. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

23. V súvislosti s námietkou žalovanej o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

24. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

25. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. a rozsiahlo sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovanej (č. l. 7 až 8). Dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením povinností žalovanej a smrťou matky žalobkyne, ďalej nebolo preukázané, že úmrtie matky žalobkyne bolo neprirodzené, spôsobené žalovanou následkom porušenia jej povinností, a teda nemohlo dôjsť v dôsledku úmrtia matky ani k neoprávnenému zásahu žalovanej do práv na ochranu osobnosti žalobkyne, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv.

26. Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

27. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. e/ a f/ C. s. p. procesne prípustné, najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

28. Úspešnej žalovanej dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.